

Vol 2 Issue 12 Sept 2013

Impact Factor : 1.6772 (UIF)

ISSN No : 2249-894X

Monthly Multidisciplinary Research Journal

Review Of Research Journal

Chief Editors

Ashok Yakkaldevi
A R Burla College, India

Flávio de São Pedro Filho
Federal University of Rondonia, Brazil

Ecaterina Patrascu
Spiru Haret University, Bucharest

Kamani Perera
Regional Centre For Strategic Studies,
Sri Lanka

Welcome to Review Of Research

RNI MAHMUL/2011/38595

ISSN No.2249-894X

Review Of Research Journal is a multidisciplinary research journal, published monthly in English, Hindi & Marathi Language. All research papers submitted to the journal will be double - blind peer reviewed referred by members of the editorial Board readers will include investigator in universities, research institutes government and industry with research interest in the general subjects.

Advisory Board

Flávio de São Pedro Filho Federal University of Rondonia, Brazil	Horia Patrascu Spiru Haret University, Bucharest, Romania	Mabel Miao Center for China and Globalization, China
Kamani Perera Regional Centre For Strategic Studies, Sri Lanka	Delia Serbescu Spiru Haret University, Bucharest, Romania	Ruth Wolf University Walla, Israel
Ecaterina Patrascu Spiru Haret University, Bucharest	Xiaohua Yang University of San Francisco, San Francisco	Jie Hao University of Sydney, Australia
Fabricio Moraes de Almeida Federal University of Rondonia, Brazil	Karina Xavier Massachusetts Institute of Technology (MIT), USA	Pei-Shan Kao Andrea University of Essex, United Kingdom
Catalina Neculai University of Coventry, UK	May Hongmei Gao Kennesaw State University, USA	Loredana Bosca Spiru Haret University, Romania
Anna Maria Constantinovici AL. I. Cuza University, Romania	Marc Fetscherin Rollins College, USA	Ilie Pinte Spiru Haret University, Romania
Romona Mihaila Spiru Haret University, Romania	Liu Chen Beijing Foreign Studies University, China	
Mahdi Moharrampour Islamic Azad University buinzahra Branch, Qazvin, Iran	Nimita Khanna Director, Isara Institute of Management, New Delhi	Govind P. Shinde Bharati Vidyapeeth School of Distance Education Center, Navi Mumbai
Titus Pop PhD, Partium Christian University, Oradea, Romania	Salve R. N. Department of Sociology, Shivaji University, Kolhapur	Sonal Singh Vikram University, Ujjain
J. K. VIJAYAKUMAR King Abdullah University of Science & Technology,Saudi Arabia.	P. Malyadri Government Degree College, Tandur, A.P.	Jayashree Patil-Dake MBA Department of Badruka College Commerce and Arts Post Graduate Centre (BCCAPGC),Kachiguda, Hyderabad
George - Calin SERITAN Postdoctoral Researcher Faculty of Philosophy and Socio-Political Sciences Al. I. Cuza University, Iasi	S. D. Sindkhedkar PSGVP Mandal's Arts, Science and Commerce College, Shahada [M.S.]	Maj. Dr. S. Bakhtiar Choudhary Director,Hyderabad AP India.
REZA KAFIPOUR Shiraz University of Medical Sciences Shiraz, Iran	Anurag Misra DBS College, Kanpur	AR. SARAVANAKUMARALAGAPPA UNIVERSITY, KARAIKUDI,TN
Rajendra Shendge Director, B.C.U.D. Solapur University, Solapur	C. D. Balaji Panimalar Engineering College, Chennai	V.MAHALAKSHMI Dean, Panimalar Engineering College
	Bhavana vivek patole PhD, Elphinstone college mumbai-32	S.KANNAN Ph.D , Annamalai University
	Awadhesh Kumar Shirotriya Secretary, Play India Play (Trust),Meerut (U.P.)	Kanwar Dinesh Singh Dept.English, Government Postgraduate College , solan
		More.....

Address:-Ashok Yakkaldevi 258/34, Raviwar Peth, Solapur - 413 005 Maharashtra, India
Cell : 9595 359 435, Ph No: 02172372010 Email: ayisrj@yahoo.in Website: www.isrj.net

शैक्षणिक पत्रकारितेची आवश्यकता

नसीम बापू अरब

सोशल शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, सोलापूर .

सारांश :

शैक्षणिक क्षेत्रातील विविध विषयांचे परीक्षण करण्यासाठी . नवनवीन विचारप्रवाहांचा परिचय करून देण्यासाठी व एकंदर शैक्षणिक आवश्यकतांची परिपूर्ती करून शैक्षणिक क्षेत्रातील सर्वांगीण प्रगती साधण्यासाठी शैक्षणिक पत्रकारितेची आवश्यकता आहे .

प्रस्तावना :

संज्ञापन शास्त्र सर्वच क्षेत्रात फार महत्वाचे आहे व पत्रकारिता संज्ञापन शास्त्राचे प्रभावी साधन आहे . समाजतील घडामोडींची दखल घेऊन त्या संबंधीची सविस्तर बातमी, घटनांचे समीक्षण, इत्यादी गोष्टी वर्तमानपत्रे, पाक्षिके, मासिके याद्वारे वाचकांपर्यंत पोहचविण्याचे कार्य पत्रकारितेतून करण्यात येते . त्याप्रमाणेच आधुनिक काळात शैक्षणिक क्षेत्रातही संज्ञापन शास्त्राला अन्यन्यसाधारण महत्व प्राप्त झाले आहे . त्याला अनुसरूनच शैक्षणिक पत्रकारिता शैक्षणिक क्षेत्रातील संज्ञापनाचे प्रभावी साधन ठरत आहे .

शैक्षणिक पत्रकारितेची संकल्पना पुढील व्याख्यांवरून स्पष्ट होते .

1. “Educational Journalism is designed to import education. It comprises news of developments in the world of education and comments on these developments.” – Prof B. S. Thakur.

“शैक्षणिक पत्रकारिता शिक्षणासाठीच असते . शैक्षणिक विश्वातील विकासाच्या वार्ता आणि त्यावरील भाष्य प्रकाशित करते . ”

2. “Educational Journals are those that deal with education in general and various aspects and problems of education in particular.” – Dr. A. V. Gadgil.

“शैक्षणिक पत्रिका सामान्यतः शिक्षणविषयक लिहितात . शिक्षणाचे विविध पैलू आणि समस्या ह्यांच्यासंबंधी विशेषत्वाने माहिती देतात . त्या पूर्णपणे शिक्षणविषयक विविध विषयांना वाहिलेल्या असतात . ”

“शिक्षणक्षेत्रात घडणाऱ्या घटना, उदयास येणारे नवनवीन विचार, नवनवीन संकल्पना व अद्यावत माहिती, त्या माहितीचे स्पष्टीकरण, त्यावर टीकाटिपणी शिक्षणक्षेत्रातील महत्वाचे प्रश्न, समस्या, शिक्षणातील प्रचलित प्रवाह, परिस्थितीचे यथार्थ मूल्यमापन, तत्संबंधी संपादक वर्गाचे अधिकृत भाष्य व तज्ञांचे लेख प्रकाशित करून वाचकांपर्यंत केवळ शिक्षणक्षेत्राशी संबंधित लोकांपर्यंतच नव्हे तर समाजातील सर्वच लोकांपर्यंत पोहचविण्याची त्यांना शिक्षण-साक्षर करून यथोचित मार्गदर्शन करण्याची प्रक्रिया म्हणजे शैक्षणिक पत्रकारिता होय . ” – डॉ . म . बा . कुंडले .

थोडक्यात शिक्षणक्षेत्रात घडणाऱ्या घटना, शिक्षणाच्या नवनवीन पद्धती, विचारप्रवाह, संकल्पना, शिक्षणक्षेत्रातील विविध समस्या, शिक्षणातील प्रचलीत परिस्थितीचे यथार्थ मूल्यमापन या व शैक्षणिक क्षेत्रातील इतर बावीसंबंधीची अद्यावत माहिती, त्या माहितीचे स्पष्टीकरण या संदर्भात संपादक वर्गाचे अधिकृत भाष्य व तज्ञांचे लेख प्रकाशित करून केवळ शिक्षणक्षेत्रातीलच वाचकांपर्यंतच नव्हे तर समाजातील सर्वच वाचकांपर्यंत पोहचविण्याचे महत्वपूर्ण कार्य शैक्षणिक पत्रकारितेद्वारे करण्यात येत आहे .

शैक्षणिक पत्रकारिता हे जनसंवादाचे प्रभावी साधन आहे . पूर्णपणे शिक्षणविषयक विविध विषयां संबंधी विशेषत्वाने माहिती देण्यासाठी शैक्षणिक पत्रकारिता अत्यंत आवश्यक आहे . आधुनिक काळात शिक्षणाची गुणवत्ता ही केवळ परीक्षेतील यशावर अवलंबून नाही तर परीक्षेतील यशावरोवरच नवनवे संशोधन, शैक्षणिक उपक्रम, प्रयोग इत्यादी संबंधी माहिती असण्याची गरज आहे . त्यासाठी नवे संदर्भ प्राप्त करून घेऊन लिखाण केले पाहिजे शैक्षणिक पत्रकारिता हे याचे एक प्रमुख व्यासपीठ आहे .

Title: “शैक्षणिक पत्रकारितेची आवश्यकता” **Source:** Review of Research [2249-894X] नसीम बापू अरब **yr:**2013 **vol:**2 **iss:**12

आजच्या माहिच्या युगात ज्ञानाचा अद्यावतपणा राखण्यासाठी व ज्ञानाच्या कक्षा वृद्धिंगत करण्यासाठी विविध साधने उपलब्ध आहेत त्यातही शिक्षणाशी संबंधित ज्ञान प्राप्ती करण्यासाठी शैक्षणिक पत्रकारिता चांगले साधन आहे. शैक्षणिक पत्रकारितेत लेखन करण्यासाठी विविध शैक्षणिक विषयांचे समालोचन अपरिहार्य ठरते. ज्यामुळे मृजनशीलतेचा विकास होतो. नवनव्या संकल्पना प्रकाशित होतात. प्रज्ञावंतांना ज्ञानाची नवनवी क्षितिजे कावीज करण्याची आकांक्षा असते. त्यांना नवे काही प्रस्तुत करण्याची प्रेरणा शैक्षणिक पत्रकारिता देऊ शकते. सुप्त गुणांचा आणि कौशल्याचा लेखनातून जो अविष्कार होतो तो प्रगट करण्याचे प्रभावी साधन म्हणून शैक्षणिक पत्रकारिता पुढे येत आहे. निवेदन कौशल्य, अभिव्यक्ती कौशल्य, व भाषिक क्षमतेच्या विकासाला चालना देण्याचे कार्य शैक्षणिक पत्रकारिता करते आहे. शिक्षक, प्राध्यापक, मुख्याध्यापक, प्राचार्य, कर्मचारी वर्ग, विद्यार्थी इत्यादी शैक्षणिक क्षेत्राशी निगडित सर्वांना लिहिण्याची संधी शैक्षणिक पत्रकारिता उपलब्ध करून देते.

शैक्षणिक नियतकालिकांची शिक्षणसंस्थांमध्ये परस्पर देवघेव केल्यामुळे परस्परांच्या संस्थेत रावविण्यात आलेले उपक्रम त्यांचे नियोजन, यश ह्यासंबंधी माहिती मिळते. त्यापसून प्रेरणा घेऊन इतरही शिक्षणसंस्थांमध्ये असे उपक्रमांचे आयोजन करून शिक्षण कार्याची प्रगती साधता येते. शैक्षणिक क्षेत्रातील सर्व व्यक्तींना आपल्या विषयातील उदबोधन प्राप्त करण्यासाठी शैक्षणिक मासिकांमधून संदर्भ घेण्याची आवश्यकता असते. ही आवश्यकता शैक्षणिक पत्रकारिता पूर्ण करते. शैक्षणिक संमेलने, व्याख्याने, यांच्या माहितीपर अहवालांच्या प्रकाशनासाठी शैक्षणिक मासिके उपयुक्त ठरतात. संशोधक प्रवृत्तीला उत्तेजन देणे, नव्या शैक्षणिक विचारांचे विश्लेषण व परीक्षिलन करणे, नवोपक्रमशीलतेला चालना देणे, आणि एकंदर शिक्षणाचा दर्जा सुधारण्यासाठी शैक्षणिक पत्रकारिता आवश्यक आहे. शैक्षणिक पत्रकारितेद्वारे शैक्षणिक विषयांवरील प्रकाशित होणारे लेख ज्ञानाची नवनवीन दालने खुली करतात. नवे ज्ञान मिळविण्यासाठी शैक्षणिक पत्रके आणि लेख खूपच उपयुक्त असतात. वाचन, लेखन, मृजनशीलता, अभिव्यक्ती व अभिरूची ह्या सर्व गोष्टींच्या विकासासाठी शैक्षणिक पत्रकारिता साह्यकारी ठरते.

थोडक्यात शैक्षणिक क्षेत्रावरोवरच समाजसुधारणा, व्यक्तिमत्व विकास व नैतिकता क्षेत्रातील प्रबोधनाचे शैक्षणिक पत्रकारिता एक उत्तम साधन आहे. शैक्षणिक आवश्यकतांची परिपूर्ती होण्यासाठी व शिक्षण क्षेत्राचा सर्वांगीण विकास साधण्यासाठी शैक्षणिक पत्रकारितेचे योगदान मौलिक ठरते. ह्या दृष्टीने शैक्षणिक पत्रकारिता अत्यंत आवश्यक आहे.

संदर्भग्रंथ सूची :

1. कुंडले, म. वा. शैक्षणिक पत्रकारिता, शिक्षणसमिक्षा प्रकाशन, नागपूर.
 2. गोळवलकर—पोटदुखे रमा. जनसंवाद सिध्दांत आणि व्यवहार, श्री. मंगेश प्रकाशन, नागपूर.
- पेंडके प्रतिभा सुधीर. भारतीय शिक्षण पद्धतीचा विकास आणि शालेय प्रक्रियेचे अधिष्ठान, (2007) श्री. मंगेश प्रकाशन नागपूर.

Publish Research Article International Level Multidisciplinary Research Journal For All Subjects

Dear Sir/Mam,

We invite unpublished research paper.Summary of Research Project,Theses,Books and Books Review of publication,you will be pleased to know that our journals are

Associated and Indexed,India

- ★ International Scientific Journal Consortium Scientific
- ★ OPEN J-GATE

Associated and Indexed,USA

- DOAJ
- EBSCO
- Crossref DOI
- Index Copernicus
- Publication Index
- Academic Journal Database
- Contemporary Research Index
- Academic Paper Databse
- Digital Journals Database
- Current Index to Scholarly Journals
- Elite Scientific Journal Archive
- Directory Of Academic Resources
- Scholar Journal Index
- Recent Science Index
- Scientific Resources Database

Review Of Research Journal
258/34 Raviwar Peth Solapur-413005,Maharashtra
Contact-9595359435
E-Mail-ayisrj@yahoo.in/ayisrj2011@gmail.com
Website : www.isrj.net